

Valtuustoaloite 25.9.2025**Esteettömyyssuunnittelu osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmia**

Esteettömyys on ihmisoikeus ja yksi YK:n vammaisyleissopimuksen pääperiaatteista. Esteettömyys on edellytys vammaisten henkilöiden itsenäiselle elämällä ja sille, että he voivat osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla -yhdenvertaisesti muiden ihmisten kanssa.

Esteettömyys tarkoittaa kaikenlaisten ihmisten huomioon ottamista fyysisessä ympäristössä, kuten rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä kunnossapidossa. Esteettömät rakennukset ja palvelut mahdollistavat vammaisille henkilöille yhdenvertaisen osallisuuden ja osallistumisen. Esteetön ympäristö on välttämätön osalle ihmisiä, mutta kaikki ihmiset hyötyvät esteettömyydestä. Esteettömyys ei koske vain liikuntaesteisiä, vaan hyödyttää laajasti eri käyttäjäryhmiä - kuten ikäihmisiä, lapsiperheitä lastenvaunuineen ja esimerkiksi tilapäisesti liikuntarajoitteisia henkilöitä. Esteettömyys ei siis ole vain vammaisten henkilöiden asia, vaan se hyödyttää koko väestöä ja lisää yhteiskunnan toimivuutta ja yhdenvertaisuutta.

Inarin kunnassa on tehty esteettömyyskartoituksia sekä erilaisia esteettömyyteen liittyviä raportteja ja selvityksiä jo yli kolmen vuosikymmenen ajan. Silti, yhä edelleen, monet palvelut ovat rappusten päässä, aukeamattomien ovien takana ja ihmisen saavuttamattomissa. Konkreettisia toimenpiteitä esteettömyyden edistämiseksi odotetaan edelleen.

Me allekirjoittaneet esitämme, että:

1. Esteettömyyssuunnittelu otetaan kiinteäksi osaksi Inarin kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) työtä.
2. Esteettömyys sisällytetään osaksi kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa ~~sekä~~ yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa tai vaihtoehtoisesti kuntaan luodaan erillinen esteettömyyssuunnitelma.
3. Näitä suunnitelmia päivitettäessä hyödynnetään laajasti asiantuntemusta: mukaan kutsutaan kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto, esteettömyyteen perehtyneitä luottamushenkilöitä, kokemusasiantuntijoita sekä esteettömiä palveluita käyttäviä kuntalaisia.
4. Esteettömyyssuunnittelussa otetaan huomioon myös matkailijoiden tarpeet.

Esteettömyyden huomioiminen suunnittelun ja päätöksenteon kaikilla tasoilla on paitsi velvollisuus, myös mahdollisuus kehittää kunnasta entistä toimivampi ja oikeudenmukaisempi sekä kunnan asukkaille että matkailijoille.

Anna Koskela *vas*

Jarmo Sivile

ANNA VIRULAINEN-HYNTÄ

Timo Väisänen

Leda Lassile